

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacramentum Ordinis

Biesmann, Caspar

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Pars I. De Natura, Numero, Materia, Forma, Ministro, & Effectis Ordinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42240

PARS I.

*De Natura, Numero, Mate-
ria, Forma, Ministro, &
Effectu Ordinum.*

CAPVT I.

*De Nomine, & Essentia
Ordinis.*

Nomen Ordinis inter
 varias hujus nominis
 significationes tripli-
 citer accipi potest. Primò pro
 legitimâ rei cujusque colloca-
 tione in suo loco : Sic in
 templo, altari, domo, &c. di-
 cuntur omnia rite esse ordi-
 nata sive esse in bono ordine,
 quando singula suo loco sunt
 collocata & posita. Secundò
 per excellentiam sumitur pro
 certo hominum statu, sic dici-
 mus esse aliquem Ordinis sive
 status Religiosi, Clericalis, Sa-
 cerdo-

Nomen
 Ordinis
 variè acci-
 pitur.

2 De Essentialibus

Definitur
quid sit
Ordo.

cerdotalis , Episcopalis , &c.
Tertio pro caeremonia sacra
per quam quis collocatur in
certo statu & gradu Ministro-
rum Ecclesiae. Et in hac postre-
ma significatione Ordo dicitur
Sacramentum , solèturque defi-
niri à Theologis hac brevi de-
finitione : Ordo est Sacramen-
tum, quo confertur spiritualis
potestas circa Eucharistiam
rite administrandam. Dicitur
Sacramentum, quia est signum
sensibile sive caeremonia ex-
terna à Christo instituta, cau-
sativa gratiae ; non modò ha-
bitualis sive hominem justifi-
cantis , sed etiam actualis ad
munia cujusque Ordinis rite
obeunda ; quo confertur po-
testas spiritualis , significata
quidem per materiam , attra-
men clarius expressa per For-
mam , circa Eucharistiam rite
administrandam. Estque hac
potestas duplex, immediata &
mediata. Immediata confer-
tur soli Sacerdoti , qui imme-
diatè, id est, nullo alio Ecclesiae
Ministro

Ministro mediante per se & directè conficit Eucharistiam; mediata autem reliquis in Ordine inferiore constitutis. Illis enim datur sola potestas exercendi sacrum aliquod Ministerium, quod dirigitur & ordinatur ad conficiendum à Sacerdote Corpus & Sanguinem Christi, ut patebit consideranti singulorum Ordinum officia & functiones. Nec obstat potestatem absolvendi in Sacerdote non esse circa Eucharistiam. Nam, licet non sit circa illam directè & formaliter, est tamen circa illam præsuppositivè; quia potestas absolvendi essentialiter præsupponit potestatem consecrâdi. Qui enim non habet potestatem in verum Christi Corpus, nec habet potestatem in Corpus ejus mysticum, id est, in fideles Christi. Atque ex his modò dictis manifestè sequitur, Ordinem non esse certum aliquem statum, in quo homines vivunt, sed esse externam
A 2 aliquam

4 *De Essentialibus*

Rectius di-
citur Ordi-
natio quam
Ordo.

D

Potestas in
Ordinatis
est immu-
tabilis.

aliquam caeremoniam sive sa-
crum ritum, per quem, ut su-
pra dictum, collocatur quis-
piam in certo statu & gradu
Ministrorum Ecclesiae. Unde
hoc Sacramentum rectius di-
citur ordinatio quam Ordo,
quia efficit diversos gradus &
status in Ecclesia Dei, & unum-
quemque ad certum gradum
stabiliter promovet ac ordi-
nat: prout etiam Trid. Sess 23.
de Sacrament Ord cap 4. Can. 3.
hoc Sacramentum nominat
Ordinationem. Dixi stabiliter
promovet. Nam ordinari non
est nudè deputari ab Ecclesia
ad officium aliquod Ecclesia-
sticum, ita ut potestas exer-
cendi huiusmodi officium se-
mel tradita revocari, & demudò
auferri possit, ut volunt Aca-
tholici; sed est stabiliter con-
secrari in Ministrum Ecclesiae,
ita, ut potestas exercendi Mi-
nisterium Ecclesiasticum de-
inceps amitti vel auferri ne-
queat: licet huius potestatis
usus & exercitium ab Ecclesia
prohi-

prohiberi possit per suspensionem vel irregularitatem. Vide Laym. *Tr. 2. de Sacram. Ord cap. 1.*

CAPVT II.

De numero Ordinum.

Septem à Theologis passim assignantur Ordines : nimirum quatuor Minores, ut Ordo Ostiarii, Exorcistæ, Lectoris, Acolythi, sive Ostiariatus, Exorcistatus, Lectoratus, Acolythatus, & tres Majores, ut Subdiaconatus, Diaconatus, Sacerdotium, quod à nonnullis subdividitur in minus, estque illud, quod simplici Sacerdoti confertur, & in Sacerdotium majus sive Episcopatum : ita ut Presbyterium & Episcopatus non sint duo Ordines, sed unus, qui in Episcopatu extenditur ac perficitur : sicuti non sunt duo Ordines, quando Sacerdos accipit potestatem consecrandi &

Septem sunt Ordines, quatuor Minores, tres Majores.

Episcopatus non est Ordo distinctus à Sacerdotio.

6 *De Essentialibus*

potestatem absolvendi ; sed prior dicitur extendi & perfici. Et juxta hanc doctrinam Episcopatus non potest ulli conferri , quàm Sacerdoti , quia supponit Sacerdotium , & cum illo unum integrum & perfectum Ordinem constituit , perfectum nimirum Sacerdotium. Sylv. *Verbo Ordo.* Henricq Bon. &c. Adde quod Ordines distinguantur per diversam potestatem , quam tribuunt circa Eucharistiam ; Episcopus autem circa illam non habet majorem potestatem quam simplex Sacerdos ; sed tantum potest conferre duo Sacramenta Confirmationem & Ordinem , quæ non potest simplex Sacerdos. Præterquam quod hac ratione salvetur septenarius numerus Ordinum passim in Ecclesia receptus , qui numerus rectissime sumitur ex diversis actibus , quos singuli Ordines exercent circa Eucharistiam :
nam aliqui versantur circa il-
lam

lam vel consecrando, ut Sa-
cerdotes, vel propinquius mi-
nistrando, ut Diaconi, vel
præparando sacra vasa ad
Missæ Sacrificium, ut Subdia-
coni, vel præsentando aquam
& vinum, ut Acolythi, vel li-
berando obsessos à Dæmone,
ut Missæ interesse possint, ut
Exorcistæ, vel Læctione sacrâ
præparando fideles ad devotè
assistendum Sacrificio, ut Le-
ctores, vel arcendo infideles,
aliósque qui dignè sacris in-
teresse nequeunt, ut Ostiarii.
Interim non est improbanda
opinio Valentis Tom. 4. disp. 9.
quæst. 1. & aliorum docentium
Episcopatum esse Ordinem à
Sacerdotio distinctum, utpote
per quem confertur specialis
potestas circa Eucharistiam,
nimirum potestas creandi Sa-
cerdotes, quæ et si non sit im-
mediatè circa Eucharistiam,
est tamen mediatè, ipso nimi-
rum mediante Sacerdote, cui
Episcopus tribuit potestatem
conficiendi Corpus & Sangui-

Munia sin-
galorum
Ordinum
circa Eu-
charistiam.

Non est
improba-
bile. Epif-
copatum
esse Ordine
nem distinc-
tum à Sa-
cerdotio.

8 De Essentialibus

Hinc non
rectè infer-
retur esse
plures
Ordines
quam se-
ptem.

nem Christi. Quæ ratio si te
fortè convincat, non idcirco
contra cõmunem usum dicas
plures esse Ordines quàm se-
ptem. Nam Ordines qui pro-
miscuè & ordinariè conferri
solent, non sunt nisi septem:
& de his, ut rectè notavit Fill.
sermo esse solet, quando dici-
mus septem esse Ordines. Epi-
scopatus enim non promiscuè
& ordinariè, sed admodum
paucis & rarè conferri solet.

CAPVT III.

*Explicatur, quinam Ordines
dicantur Sacri, & utrum om-
nes sint Sacramenta.*

OMnes quidem Ordines
sunt Sacri & ad cultum
divinum deputati; tres tamen
Majores dicuntur ab Ecclesiâ
Sacri ob annexum votum so-
lemne castitatis, per quod su-
scipientes plenius & perfectius
consecrantur Deo; nominan-
tur autem Majores, quia
Majo-

Majorem præ Minoribus tribuunt potestatem v. g. celebrandi Missam, propinquius ministrandi Sacerdoti, dum celebrat solemniter, qualem non habent Minoristæ, id est constituti in Minoribus.

Utrum autem quatuor Minores sint verè Sacramenta. De hoc Authores inter se disputant, quorum alii cum Kôn., Fill, &c. id asserunt, quia per illos Ordinatus constituitur in certo gradu Ecclesiæ, & sortitur specialem potestatem circa Eucharistiã: alii cum Vasq. Negant esse Sacramenta, sed volunt esse Sacramentalia, id est, ritus quosdam Sacros imitantes naturam Sacramentorum, non à Christo, sed ab Ecclesia per modum præviæ dispositionis ad Ordines Majores institutos, quibus nulla vis inest conferendi gratiam ex opere operato: impetrant tamen homini per preces & vota Ecclesiæ, quæ Deo semper grata

Majores Ordines quare nominentur Sacri & cur Majores.

Quatuor Minores secundum quosdam sunt Sacramenta. Secundum alios Sacramentalia.

& accepta est, specialia Dei auxilia five actuales gratias, quibus homo adjutus à peccatis mundetur, virtutibus augeatur, &c. qui tamen effectus non semper certi & infalibiles sunt, cum de hoc nullam specialem Dei promissionem habeamus. Ratio horum Authorum est, quia tres Ordines Majores appellantur ab Ecclesiâ Sacri ad distinctionem Ordinum Minorum; adeoque hi soli ex sensu Ecclesiæ videntur esse Sacramenta. Et in hanc posteriorem sententiam inclinat Less. *in 3 part de sacris Ordin. Cap. 14. Dub. 14.* dum ait Ecclesiam procuraturam esse, ut initiandi Minoribus præmitterent Confessionem Sacramentalem, si ipsa censeret illa esse vera Sacramenta. De Subdiaconatu & Diaconatu juxta majorem Theologorum partem præsertim recentiorum vix dubitari potest, quin sint vera Sacramenta; ita ut Vasq. *Disp. 238. Cap. 2.* scribat sibi videri,

deri, id non posse negari absque errore in fide, eo quod Trid. Sess. 25 Can. 6. definiat esse in Ecclesia Hierarchiam constantem Episcopis, Presbyteris & Ministris, ubi nomine Ministrorum saltem designantur Diaconi, & ad mentem Fill. *Tract. 2. de Ord. Cap. 1.* probabilissime Subdiaconi ob votum castitatis utriusque Ordini æqualiter annexū. Quod autem Diaconi Act. 6. legantur deputati ad Ministerium Mensæ, id non de profana tantum, ut contendunt hæretici, sed sacrâ quoque & Eucharisticâ, intelligi debet, prout multi sancti Patres hunc locū exponunt. Vide Fill. l. c. Nam ad solum Ministerium Mensæ profanæ utpote abjectum & humile, necesse non erat, ut Apostoli orantes manus ipsis imponerent, quod ibidem factum legimus. Sacerdotium esse verum Sacramentum fide divinâ tenendum est, cum Trid. Sess. 14 Can. 4. definiat

De tribus Majoribus dubitari non potest, quin sint Sacramenta.

per Ordinationem Presbyteri communicari Spiritum sanctum & characterem imprimi. Adde quod in Concil. Trid. Sess. 23. Cap. 3. Ordo dicatur verè ac propriè Sacramentum, hoc autem vel intelligendum est de omnibus Ordinibus vel saltem de Ordine Sacerdotali, utpote omnium præstâtissimo. Qui juxta communioem & probabiliorem sententiam dixerit singulos jam nominatos Ordines esse vera Sacramenta, non idcirco admitteat esse in Ecclesia plura quam septem Sacramenta, quia singuli jam dicti Ordines constituent unum Sacramentum Ordinis. Nam licet singuli physicè inter se differant, moraliter tamen & in ratione Sacramenti sunt unum quid, unitate scilicet finis seu attributionis. Omnes enim referuntur ad unum eundemque finem, id est, Eucharistiam rite administrandam, & per respectum ad hunc finem omnes simul

Singuli Ordines non constituent singula Sacramenta, sed omnes simul sumpti unum Sacramentum Ordinis.

simul sumpti, sunt unum Sa-
cramentum completum.

CAPVT IV.

*Quid sit prima Tonsura, &
qualia Privilegia Cleri-
co tribuat.*

Prima Tonsura non est Or-
do, quia non confert spi-
ritualem potestatem, quid-
quam agendi circa Euchari-
stiam in Sacrificio; sed tantum
transfert hominem à statu sæ-
culari ad clericalem, non secus
ac tonsura & habitus religio-
sus transfert hominem à statu
sæculari ad religiosum. Nam
eo ipso, dum ab Episcopo ton-
detur, & superpelliceo veluti
habitu clericali induitur, fit
Clericus, id est, fit de sorte &
hæreditate Domini, ad cuius
cultum specialiter deputatur,
adeoque aptus ad recipien-
dum beneficium Ecclesiasti-
cum, & suscipiendos jam di-
ctos Ordines, simulque capax

Prima Ton-
sura est dis-
positio ad
factos Or-
dines, non
autem Or-
do facit è
Laico Cler-
icum, red-
dit aptum
ad benefi-
cium, item
capacem
Privilegio-
rum Cano-
nis & Fori.

A 7 [privi-

Quid Pri-
vilegium
Canonis.

privilegiorum Clericalium tã
Canonis, quàm Fori. Ex qui-
bus patet primam Tonsuram
non esse nisi meram cæremo-
niam, per quam quis disponi-
tur ad Ordines suscipiendos;
sicuti habitus & tonsura Re-
ligiosorum disponit Novi-
tium ad munia & ministeria
ejus Ordinis, cujus habitum
suscepit, suo tempore obeun-
da. Porro per privilegium
Canonis, cujus Clericus fit
capax, intelligitur specialis
gratia & favor statui Clericali
concessus, quo eximitur ab
omni injuriosa actione exte-
riore, quæ circa ejus personam
aut res ipsi adhærentes v. g.
vestes, pileum, &c. exerceri
potest. Nam Canone, qui
habetur, 17 q. 4. *Si quis suadente
Diabolo in Clericum vel Mona-
chum violentas manus injecerit.*
Et. Prohibetur omnibus cu-
juscunque conditionis, sexus,
& status sub poena excommu-
nicationis, ne quis in Cleri-
cum ullam violentiam aut
gravi-

graviter contumeliosam actionem exercent. Similiter per privilegium Fori intelligitur gratuitus favor eidem statui concessus, quo Clerici eximuntur ab omni jurisdictione & potestate seculari tam quoad proprias personas, quam bona ad eos pertinentia, sive illa sint Ecclesiastica, sive Patrimonialia vel quasi Patrimonialia, id est, quæ hereditate, arte, aliòve temporali titulo acquisita sunt: nisi fortè hujusmodi bona habeant per se realem obligationem alicujus tributi vel pensionis ex prævio aliquo pacto feudali, censuali, &c. Quamvis fundator, ut notant Authores communiter, non possit hujusmodi obligationem imponere fundo, quem donat, aut si ab aliis sit imposita, illam redimere debeat. Nam onera merè realia, id est, quæ ipsis bonis per se ex legitimo titulo sunt annexa, etiam à Clerico ex justitia præstanda sunt.

Quid Fori.

sunt.

sunt. Aliud est, si bona per accidens sint obligata Magistratui sæculari v.g. quia persona, quæ illa possidet, sæculari jurisdictioni subjecta est: jam enim mutatâ conditione & statu personæ mutatur quoque status bonorum, ita ut si persona ob mutationem status desinat esse subjecta jurisdictioni sæculari, etiam bona ipsius libera & à potestate sæculari exempta sint. Laym. *Lib. 4. Tract. 9. Cap. 6. V.* Concil. Lateran. sub Inno. III. *Cap. 43.* Et sub Leone X. *Sess. 9. Cap. 10.* Trident. *Sess. 25. Cap. 20.* Quæ Concilia juxta probabilem sententiam videntur decernere, dictum privilegium fori, esse juris divini & Dei ordinatione constitutum, nam sicuti vasa sacra, vestes, &c. ministerio divino semel deputata sub dominio Christi sunt, adeoque à jurisdictione sæculari exempta, prout omnes admittunt; ita personæ sacræ & divino cultui peculiariter depu-

Privilegiū
Fori pro-
babiliter
est Juris
divini.

deputata: una cum bonis ad ipsas pertinentibus sub potestate Christi constituuntur: qui sicut à tributis omnino immunis fuit Matth. 17. Ita & hi, qui sunt sors & hæreditas Domini immunes esse debent juxta illud Christi Matt. 17. Ergò liberi sunt filii. Interrogante enim Domino à Petro: Reges terræ à quibus accipiunt tributum à filis suis, an ab alienis; illoque respondente: ab alienis: subiunxit Alii hoc Christus ergo liberi sunt filii. negant.

Dixi juxta probabilem, &c. Nam Mol. & alii arbitrantur locis cit. jus divinum accipi latè pro jure Canonico. Verum à quocunque jure esse cœperit, non possunt huic privilegio derogare Reges aut Principes, quia quod semel concessum & acceptatum fuit, non potest amplius repeti. Adde quod populi in hoc privilegium consentiunt, à quibus Reges & Principes suam potestatem acceperunt. Imò nec ipsimet

Non possunt derogare huic Privilegio Reges & Principes.

Nec eidem
ipsi Clerici
renuntiare

Non con-
trariatur
illi subsi-
dium cha-
ritativum
quod ur-
gente ma-
nifestâ &
gravi causâ
ab Episco-
pis anisque
Prælati-
peti potest.

ipsimet Clerici huic privile-
giorenunciare possunt ; quia
idipsis prohibitum est. *ii q.*
1. Can. insolita & Can. placuit.
Non obstat tamen dicto pri-
vilegio subsidium charitati-
vum, quod ob similitudinem,
quam habet cum tributo,
nunc ferè nomine contribu-
tionis Ecclesiasticæ quasi per
abufum vulgò exprimitur,
estque temporale quoddam
subsidium, quod cum charita-
te moderatum, Episcopi &
similes Prælati occurrente
manifestâ ac rationabili cau-
sâ v. g. publicæ necessitatis,
aut magnæ utilitatis à Cleri-
cis beneficiatis petere possunt.
V. Cap. Cùm Apostolus de
centibus, sumptum ex Late-
ranensi Concilio ; imò si qui
inviti forent ad illud præ-
standum, in his locum habe-
bit, quod rectè asserunt AA.
si deficit charitas, valere de-
bet potestas. Requirit autem
Trid. Sess. 22. Cap. 6 de reform.
Ut Clericus in minoribus Or-
dini-

dinibus constitutus, vel primâ
 Tonsurâ, solum insignitus, si
 privilegio fori gaudere velit, Requisita
 à Trid. ut
 Clericus
 Privilegio
 Fori gau-
 deat.
 habeat vel beneficium Eccle-
 siasticum, vel habitum & ton-
 suram gestans alicui Ecclesiæ
 de mandato Episcopi deser-
 viat, vel in seminario Cleri-
 corum, aut in aliqua schola
 vel universitate de licentia
 Episcopi, quasi in via ad ma-
 jores Ordines versetur. Cle-
 ricus tamen beneficiatus non
 amittit privilegium fori et-
 iam si habitum & tonsuram
 non gestet, nisi ter ab Episco-
 po monitus incorrigibilem
 se præbeat juxta *C. in audientia*
C. contingit, 45. de sent. excom.
 Adde quod Trid. loquatur
 disjunctivè, vel beneficium
 habeat vel habitum & tonsu-
 ram deferat, adeoque alteru-
 trum solum exigere videatur:
 imò Clerici in sacris non a-
 mittunt hoc privilegium nisi
 illo per sententiam priventur
 in pœnam criminis. Laym.
Lib. 1. Tract. 5. Part. 2. Cap. 5.

Suarez

Sed hæc
non requi-
runtur pro
Privilegio
Canonis.

Suarez *Lib. 4 defens. Cap. 28.*
Ex probabili sententia supra
dicta non requiruntur in Cle-
rico, ut gaudeat privilegio
Canonis, nam neque Trid.
nec ulla alia lex id exigit. Nav.
Lib. 5 cons. 44. Comit. Suar.
contra alios. V. Laym. *Lib. 1.*
Tract. 5. Parc. 2. Cap. 5.

CAPUT V.

De Materia & Forma Ordinum in genere.

Assignatur
materia re-
motâ Ordinum.

Singuli Ordines, non secus
Sacramenta, constant materiâ & formâ, &
quidem materiâ duplici, re-
motâ scilicet & proximâ. Re-
motâ est certum aliquod in-
strumentum, quod ordinan-
dis tradi solet in signum pote-
statis spiritualis, ut infra pate-
bit ex assignatione materiæ
singulorum Ordinum, quo-
rum etiam aliqui non unam
& simplicem materiam; sed
duplicem, quarum utraque
partia-

partialis & inadæquata, unam
 totalem constituit, requirunt:
 proxima est ejusdem instru-
 menti traditio & acceptatio.
 Communior autem & proba-
 bilior sententia est ad valorem
 Ordinis requiri tactum ali-
 quem physicum materiæ re-
 motæ, sive requiri ut instru-
 mentum, quod ab Episcopo
 traditur ordinando, ipse per
 physicum & realem conta-
 ctum acceptet. Ita cum S. Tho-
 ma Pont. Pal. & alii plures.
 Certum tamen est non requi-
 ri tactum immediatum om-
 nium materialium ad essen-
 tiam Sacramenti necessaria-
 rum, sed sufficere quandoque
 mediatum, ita vinum in cali-
 ce existens pertinet ad essen-
 tialem materiam Sacerdotii,
 nec tamen illud immediate
 contingitur. Sicut autem non
 requiritur contactus imme-
 diatus vini, sic neque ex sen-
 tentia probabilissima & juxta
 Dianam moraliter certa re-
 quiritur contactus immedia-

Quæ in
 quibusdam
 duplex est.

Item pro-
 xima.

Requiritur
 ad valorem
 Ordinis
 contactus
 Physicus
 materiæ
 remotæ.

Non tamen
 immedia-
 tus, sed suf-
 ficit quan-
 doque me-
 diatus.

tus

tus hostiæ patenæ superpositæ, sed sufficit mediante patenâ illam tangi. Vid. Dian. 2. 10. *Tract* 16, *Resp.* 88. Gobat *Tr.* 8. *Theol Sacram.* *Cas.* 4. num. 102. & seq. Ubi id fusè & solidè demonstrat. Et quis asserat non tangi claves, calicem, &c. Si quis hoc tangat manu obvolutâ strophiole vel chirothecâ. Nam ex communi omnium sensu & iudicio, is dicitur tangi, cuius vestis, brachium, &c. apprehenditur manu, chirothecâ, aut strophiole contactâ. Non est autem necesse, ut instrumenta, quæ tanguntur, utrâque manu tangantur, quia nulla lex id exigat. Imò sufficere, si tangat uno digito, Sanch. *Conj Lib.* 7. *Cap.* 1. *Dub.* 2. aut solo ungue. Card. de Lugo *in Resp. Moral.* *Lib.* 1. *Dub.* 1. quia uterque est verus contactus. Rectius tamen & securius ad vitandum scrupulum tanges utrâque manu. Busenb. *Lib.* 6. *Tract.* 5. *Cap.* 2. *Dub.* 1.

Præfer-

Non est
necessariū
ut materia
remota
tangatur
utraq̃
manu

Præsertim si id fieri soleat in ea Diœcesi, in qua ordinariis. Nam consuetudini Diœcesanæ te optimè accommodabis. Fiet autem hic contactus securissimè eo tempore, quo forma ab Episcopo profertur. Dian. P. 8. Tract. 1. Ref. 40. Quæ physica conjunctio vel maximè observanda est, in materiis ad Presbyteratum aut Episcopatum necessariis, ob gravissima incommoda & mala ex horum Ordinum nullitate provenientiâ. In aliis autem Ordinibus non requiri hanc conjunctionem patet ex eo, quod dum multi simul ordinantur ab Episcopo in Subdiaconos aut Diaconos, Episcopus semel tantum juxta præscriptum ipsius Pontificalis profert formam, ac dein uni post alterum præbet tangendas materias necessarias. Forma sunt illa verba, quæ profert Episcopus sive ordinans, dum tradit ordinando materiam remotam.

Contactus
materia
remota
faciendus
est eo tem
pore quo
forma pro
nuntiatur.

Præsertim
in collatio
ne Presby
terii aut
Episcopa
tus: non
item in
aliis Ord
inibus, in
quibus suf
ficit con
tactum se
qui post
formæ pro
lationem.

CAPVT

CAPVT VI.

*Assignatur singulis Ordinibus
Materia & Forma.*

Materia &
forma O.
stiaratus,
ex utrisque
colligitur
munus
Ostiarii.

PRæcedenti cap. diximus de materia & forma Ordinum in genere ; in præsentī statuemus materiam & formam propriam cuiusvis Ordinis. Initium facio ab Ordine infimo. Ostiaratus materia remota sunt claves, quas dum porrigit Episcopus, profert hanc formam. sic agite [quando plures ordinantur] quasi reddituri Deo rationem pro iis rebus, quæ his clavibus includuntur. Ex quo patet Ostiarii munus esse res & deposita Ecclesiæ fideliter custodire, arcere eos, quibus non licet interesse sacris. Aperire autem & claudere templi januas, pulsare campanas, accidentarium est munus Ostiarii ut docet Tannerus *Disp 7 quest 2. n 43.* Lectoratus materia remota est liber Lectionum sive Epistola-

stolarum, qui ab ordinante traditur cum hac forma: Accipite, & estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter & utiliter impleveritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administraverunt ab initio. Lectoris proinde principale munus est, legere lectiones veteris & novi Testamenti, hujus tamen Ministerii hodie in Ecclesia non est usus, sicuti nec eorum, quæ suprâ Ostiariis ex officio agenda diximus, cum neque Lectores ad legendas modò dictas lectiones, neque Ostiarius ad prædicta munia, ut quotidiana docet experientia, adhibeantur, nam quæ ex his principaliora sunt, nunc fere Sacerdotibus aut aliis in majore Ordine constitutis committuntur. Veniunt etiam nomine libri lectionum libri Prophetarum, item Homiliarum sive Sermonum, qui legi solent è sanctis Patribus in Ecclesia.

Tann. Tom. 4. Diss. 7. q. 2. n. 48.

B

Nam

Materia &
forma Ex-
orcistatus
cum officio
suo, quod
à juniori-
bus cautè
exercen-
dum erit.

Nam his libris contentæ sunt
veræ & propriæ lectiones ab
Ecclesia legi solitæ, ut patet
in quotidiano usu Breviarii.
Exorcistatus materia remota
est liber Exorcismorum quem
ordinans tradit cum hac for-
ma: Accipite & commendate
memoriæ, & habete potesta-
tem imponendi manus super
energumenos, five baptizatos,
five catechumenos. Ex qua
forma liquet officium exor-
cistæ esse pellere dæmones è
corporibus hominum, ut sic
fiant apti ad debitè assisten-
dum Sacrificio Missæ. Verum
quia hoc Ministerium ma-
gnam prudentiam requirit,
hinc nemo huic muneri se in-
gerat sine consilio virorum
prudencium ac piorum, & im-
primis sine præscitu sui supe-
rioris, præsertim cum Eccle-
sia jam abundet Sacerdotibus,
qui cum majori prudentia ac
discretionè hoc munus susce-
pturi videntur. Acolythatus
materia remota est duplex, ni-
mirum

Materia &
forma Aco-
lythatus
cum suo
ministerio.

mirum ampullæ vacuæ aut
saltem una, & candelabrum
cum cereo extincto, quod po-
sterius ordinans porrigit cum
hac forma: Accipite cerofera-
rium [idem est, quod cande-
labrum cum cereo] ut sciatis
vos ad accendenda Ecclesiæ
luminaria mancipari in nomi-
ne Domini. Quæ omnia satis
inducant munus Acolythi du-
plex esse: Primum præparare
ampullas vini & aquæ ad Sa-
crificium Missæ, eâque porri-
gere Subdiacono in Missa. Al-
terum afferre cereos ad idem
Sacrificium, eique ministrare.
Subdiaconatûs materia remo-
ta est Calix vacuus cum super-
posita patena, quæ Episcopus
porrigens utitur hac formâ:
Videte, cujus Ministerium vo-
bis traditur, ideo, vos admo-
neo, ut itâ vos exhibeatis, ut
Deo placere possitis. Et qui-
dem Calix, qui tangendus tra-
ditur debet esse consecratus,
prout patet ex usu Ecclesiæ &
authoritate Palai. P. 4. n. 16.

Materia &
forma Sub-
diaconatûs
cû munitis
suis.

& aliorum contra alios. Tann.
& Dicast. Tom. 2. in 3 part. Tr. 6.
Disp. 1. dub. 12. cum quibusdam
aliis, contra plerosque Schola-
sticos, arbitrantur ad essentiã
Subdiaconatus tanquam ma-
teriam necessariam requiri li-
brum Epistolarum, qui ab E-
piscopo tradi solet cū hac for-
ma: Accipe librum Epistolarū,
& habe potestatem eas legendi
in Ecclesia sancta Dei, tam pro
viviis quàm defunctis, in no-
mine Patris, & Filii, & Spiritus
sancti. Et quidem cum per tra-
ditionem libri Epistolarum,
ut patet ex forma, specialis
conferatur potestas non om-
nino improbabiler asserunt
citati AA. librum Epistolarum
esse de essentia hujus Ordinis.
Ampullæ cū vino & aqua, item
bacile id est pelvis cum vase &
manutergio, quæ juxta ponti-
ficale tradi solent ab Archi-
diacono, non sunt de essentia
hujus Ordinis, quia aliàs ab
Episcopo tanquam proprio
hujus Ordinis Ministro tradi
deberent: vestimenta autem,
quibus

quibus induitur Subdiaconus, sicut & ea, quæ induit Diaconus, cum per illa nulla denotetur, specialis potestas, non spectant ad valorem Ordinis. Ex his rectè inferes munus Subdiaconi esse calicem & patenam ad usum Sacrificii præparare, ampullas cum vino & aqua Diacono præbere, aquam ad lavandas manus infundere, Epistolam ex Officio & solemniter in Missa legere. Diaconatus materia remota sunt secundum Durandum solæ manus Episcopales, quæ ordinando imponuntur cum hac forma: Emitte in eum, quæsumus Domine Spiritum S. &c. Secundum Vasq. & Bonac. solus liber Evangeliorum, qui traditur cum hac forma: Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis quàm defunctis, in nomine Domini Laym. lib. 5. Tr 9. cap. 5. cum Henriq. Bellarm. & aliis, tam manus Episcopales quàm librum Evangeliorum

Materia & forma Diaconatus & ejusdem munia.

vult esse materiam hujus Ordinis : & quidem de libro Evangeliorum non potest esse dubium , cum in Conc. Flor. expressis verbis dicatur , Diaconatum per libri Evangeliorum dationem conferri. Nec obstat quod liber Evangeliorum nondum fuerit scriptus tempore Apostolorum , quo tamen tempore creati sunt Diaconi ; nam Christus juxta Bellar. Soto & alios non determinavit in particulari & in individuo materias singulorum Ordinum , sed reliquit id Apostolis & Ecclesie suae , ut in particulari determinarent materiam qua pro diversitate temporis significaretur munus & officium cuiusque Ordinis. Proinde verosimile est , in primitiva Ecclesia Subdiaconatum & Diaconatum primo quidem collatos fuisse cum materia nobis modò ignota , dein scriptis Epistolis & Evangelis , cum libro Epistolarum & Evangeliorum. Cæterum

Quomodo
liber Evan-
geliorum,
possit esse
materia
Diaconatus
cùm hic
nondum
scriptus
fuerit tem-
pore Apo-
stolorum :
quo tamen
Diaconi
creati sunt.

rum munus Diaconi est can-
tare solemniter Evangelium
in Missa, ministrare immediatè
Sacerdoti in omnibus, quæ
pertinent ad Missæ Sacrifi-
cium, ex commissione Episcopi
aut Parochi prædicare imò
accedente justâ & gravi causâ
ex eorundem commissione
solemniter baptizare, & Eu-
charistiam ministrare, quæ
Diaconorum ampla potestas
certè non sufficienter designa-
tur per solam libri Evangelio-
rum traditionem, sed insuper
per manuum Episcopaliū
impositionem cum forma de-
precatória, ut in eum descen-
dat gratia Spiritus sancti ad
tam nobile ministerium dignè
obeundum, ita, ut hæc solâ
ratione persuasus non dissen-
tiam à supra citatis Authori-
bus, qui hanc manuum impo-
sitionem simul statuunt mate-
riam hujus Ordinis. Sacerdo

tii five Presbyteratus materia
remota duplex est. Prima est
Calix cum vino & patena cum

Materia &
forma Sa-
cerdotii:
item munia
illi annexa,

B 4 Hostia,

Hostia, quæ dum tradit Episcopus, hanc formam pronuntiat: Accipe potestatem offerendi Sacrificium Deo, Missasque celebrandi, tam pro vivis quam pro defunctis, in nomine Domini. Altera sunt manus Episcopales, quas dum imponit super caput ordinandi addit hanc formam: Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt. Ex quibus manifestum fit, munus Presbyteri esse, offerre Sacrificium Missæ, absolvere à peccatis, baptizare, populum Christianum, cujus nomine quotidie Missam offert, verbo & exemplo pascere, Benedictiones aquæ & similes facere, utpote cujus manus non modò ab Episcopo unguuntur & consecrantur, sed quotidie à còtactu sacratissimi Corporis Christi sanctificatur, ut non imèritò illa Th. Kemp. verba *Lib. 4. Cap. 11.* cujusvis Sacerdoti studiosè inculcem.

O quam

O quam mundæ debent esse manus illæ, quàm purum os, quàm sanctum Corpus, ad quem toties ingreditur Author puritatis! ex ore Sacerdotis nihil nisi sanctum, nihil nisi honestum & utile procedere debet verbum, qui tam sæpè Christi accipit Sacramentum. Væ Sacerdoti, qui sacris manibus suis ea libidinose contractat, aut ore & animo volvit, quæ inter Sanctos nec nominari debent. Ore hominem irato cælo narum, quisquis amas putidi corporis fallacem speciem, in putredinem & vermes unâ tecum brevi resolvendam! Hoc Corpus, quod in tui perniciem cœcè amas, erit aliquando horror & timor tibi, videbis & fugies ab illo. Heu miserum te! vermium massa, & omnis fœtoris compendium tibi est in deliciis, & non amas Crucifixum tuum, omni pulchritudine pulchriorem, omni bonitate meliorem, cui, ut

Sacerdos consideratis excellentiâ & sanctitatem sui Ministerii, sollicitè curet munditiem mentis & corporis.

Materia
& forma
Episcopatus
cum
annexis
muneribus

loquitur castissima Agnes,
Angeli serviunt, cujus pul-
chritudinem Sol & Luna
mirantur. Episcopatus mate-
ria remota, sunt manus Epi-
scopales trium Episcoporum
aut certe unius Episcopi assi-
stentibus, ex dispensatione
Pontificis, duobus Sacerdoti-
bus (ita enim non semel factū
fuisse ostendit Archdekin.
P. 3 Tr. 4. Cap. 7. de Sacram. Ord.)
quæ manuum impositio fit
cum hac brevi forma à tribus
Episcopis simul prolatâ: accipe
Spiritus sanctum. Alii docent
ad essentialiam materiam per-
tinere quoque librum Evan-
geliorum, qui ab eisdem
imponitur supra cervicem &
scapulas ordinandi. *Dicast.
Tr. 6. de Ordin. Disp. 1 n. 126.*
Unctio autem quâ consecra-
tor Episcopus (nam alii duo
dicuntur assistentes) ungit
caput, & manus ordinandi,
nō spectat ad essentialiam huius
Ordinis, cum apud Græcos
hæc Unctio fieri non soleat,
quos

quos veris Episcopis caruisse
dicendum non est. Gob. Tr 8.
Cap 5 n 131. Atque hæc tam
solemnis per impositionem
manuum & libri Evangelio-
rum facta à tribus Episcopis
Ordinatio innuit specialem
potestatem, quam Episcopus
accipit supra reliquos Sacer-
dotes. Proinde munus ejus
est, Ordines conferre, insignire
fideles Sacramento Confirma-
tionis, Chrisma consecrare,
Olea infirmorum & catechu-
menorum, templa, vestes &
vasa ad usum Sacrificii conse-
crare: Quamvis horum aliqua
ex commissione Pontificis aliis
quoque Sacerdotibus delegari
possint.

CAPVT VII.

*Quid agendum in dubio
de valore Ordinis.*

IN dubio de valore Ordinis **D**ubitans
quando sunt rationes pro- ut unus valio
babiles, pro nullitate & vali- de Ordinē
susciperit,
B 6 ditate quid faciet.

ditate Ordinis v. g. Subdiaconatus, potest, non debet reiterari sub conditione. Dian. P. 5. *Tract* 3. R. 47. Nam functiones, quas obit ordinatus, qui est inferior Sacerdote, nemini sunt noxiæ, esto fuerit commissus in ejus Ordinatione defectus substantialis; debet autem reiterari sub conditione Presbyteratus & Episcopatus ob gravissima, quæ ex eorum nullitate sequuntur, incommoda. Cavendum tamen est à scrupulis & inani timore, qui homines magis timoratos angere consuevit, nam ut rectè docet Bard. *De Consc. disc* 6. *Cap* 11. *Part* 6. § 2. n. 3. Similia dubia valde rarè solent esse rationabilia, atque adeò cum consilio viri prudentis communiter spernenda. Adde quod sola oblivio vel timor de nullitate Ordinis non sufficiat ad prudens & rationabile dubium.

Rarè ejus
modi dubia
admittēda

CAPVT

CAPVT VIII.

De Abbatum dignitate & potestate.

Abbates non ordinantur, sed solum solemniter benedicuntur & intuitu hujus benedictionis participant Episcoporum insignia, mitram, baculum, &c. & aliqualem Episcopalis Ordinis potestatem sortiuntur. Nam Abbates, si Sacerdotes fuerint, & solemniter benedicti, possunt consecrari altaria & calices, benedicere campanas, vestes, & vasa sacra, populo solemniter benedicere, item primam Tonsuram, & Ordines minores conferre suis subditis regularibus. Laym. Tr 9. Cap 9. § 13. Non tamen aliis, siue regularibus, siue secularibus sibi non subditis; etiam si habeant dimissorias à suis ordinariis: ita enim decrevit sacra Congregatio Card. Conc. Trid. interpretum. Dis 13. Novembris 1641.

Abbatatus non est Ordo: specialis autem potestas, quam habent Abbates consecrandi altaria, &c. competit ipsis ex sola commissione Pontificia, ex qua etiam possunt conferre primam Tonsuram & Ordines minores suis subditis regularibus, non autem aliis.

Hoc autem decretum an ubique fuerit receptum, & in quibusdam locis contra illud præscriptum dubitat Gob. *Tract 8. Cap. 8. n 382 & 341.* Ex jam dicta Abbatum potestate malè inferes, Abbatum, ut ita loquar sacris Ordinibus annumerandum esse, quia hæc specialis potestas non confertur ipsis per solemnem Benedictionem, quâ benedicuntur, sed solum competit ex commissione Sedis Apostolicæ, aut generalis Conc. communi jure ipsis facta, qualis etiam potestas simplici Sacerdoti committi potest: adeoque solum sunt Ministri ex commissione, ex qua neque simplex Sacerdos neque Abbas Presbyterium ulli conferre potest: nam ostendi nequit talem commissionem à Sede Apostolica unquam factam fuisse, imò negat S. Thom. cum aliis multis contra alios, potestatem conferendi Ordines sacros à summo Pontifice simplici

simplici Sacerdoti committi
 posse, eò quòd Episcopus jure
 divino videatur determinatus
 minister Ordinis sacri. Si quod
 fuit aliquando privilegium
 Abbatibus Ordinis Cisterciensis
 ab Innoc. VIII. concessum
 id ab aliis in dubium vocatur,
 & hoc saltem tempore desit
 Laym. Tr 9. de Sacra. Ord. Cap 9.
 Nav. &c.

Non possunt ex
 commissione Pontificie
 conferri Ordines
 majores.

CAPVT IX.

De Ministro Ordinum.

Ordinarius Minister Ordinum est solus Episcopus, Trid. Sess. 23. Can. 4. & 7. etiam primæ Tonsuræ: ad Episcopum enim, tanquam publicum Principem Ecclesiasticum, pertinet Ecclesiasticas dignitates distribuere & functiones. Alii, qui primam Tonsuram aut Ordines minores conferunt, sunt Ministri per solum privilegium & ex commissione. Barb. De off. & Potestat. Episc. Alleg. 3. n. 3.
 Et

Ordinarius
 Ordinum
 Minister est
 solus Episcopus.

Confert il-
los validè
tametsi sit
hæreticus,
censurâ in-
nodatus,
degradatus
non tamen
licitè.

Quo sensu
talium Epi-
scoporum
ordinationes
olim
fuerint ha-
bitæ pro
invalidis.

Et alii contra alios, qui putant
Cardinales Presbyteros in
suis titulis tanquam ordina-
rios Ministros posse conferre
Ordines minores, item Ab-
bates juxta ea, quæ paulò ante
dicta sunt. Nec obstat censura,
hæresis, degradatio Episcopi,
quò minùs validè, quamvis
non licitè Ordines conferat,
quia potestas ordinandi, quæ
ex Christi institutione Episco-
po competit, est immutabilis,
& non pendet à bona disposi-
tione Ministri vel ordinantis.
Quòd autem à summis Ponti-
ficibus, aliisque Patriarchis
legantur ordinationes talium
Episcoporum v.g. excommu-
nicati hæretici, &c. olim
habitas fuisse pro invalidis,
id non intelligendum est
simpliciter, tanquam si ipsum
Sacramentum invalidè fuisset
collatum, sed secundum quid,
id est, secundum usum &
exercitium suscepti Ordinis,
quia nimirum taliter ordina-
tus in suo Ordine, licèt validè
collato

collato ex prohibitione Ecclesie ministrare prohibebatur. Cæterum Episcopus, qui Ordines confert, debet esse vel proprius ipsius ordinandi, vel certè habere licentiam proprii sive ordinarii. Unde ut ab alieno & non tuo Episcopo orderis, necesse est, ut à proprio petas literas dimissoriales, quibus ad alium pro collatione Ordinum dimittaris, *Trid. Sess. 23. Cap. 9. de reform.* Quod hic de ordinatione vel literis dimissoriis ad ordinandum dicitur, id quoque intelligi debet de prima Tõsura, *Nav. Cons. 11. de tempore Ordin. edit. 2.* Dicitur autem proprius Episcopus qui talis est ratione originis id est, in cujus Diocesi tu ipse vel tuus pater natus est. Non sufficit autem ad tribuendum titulum originis, si mater habens alibi domicilium, casu & fortuitò te in hoc aut illo oppido peperisset, cum illic esset itineris aut negotiorum causâ. *Barb. De Off. Ep. alleg.*

Prima
Tonsura,
& Ordines
suscipi
debent, vel
à proprio
Episcopo
ordinandi
vel ab alio
cum licen-
tia proprii.

Proprius
Episcopus
dicitur qui
tuus est
vel ratione
originis, id
est in cujus
Diocesi
tu vel tuus
pater natus
est.

alleg. 4 estq; cōmunis et si Hure. Leand. Escob. *Lib. 23. Sect. 2. Problem. 74.* non improbabili- ter contrarium doceant. Si- cut neque ad dictum titulum acquirendum sufficit baptis- mus, per quem quis spiritu- aliter regeneratur Jordan. elu- cubr. *Vol. 1. Lib. 3. Tit. 6. n. 39.* contra alios id probabiliter asserentes. Excipe nisi fortè sit infidelis v. g. Judæus vel Turca: tales enim sortiuntur domi- cilium originis, ubi spirituali- ter regenerati sunt. Jordan. *Ibidem n. 41.* Dixi, vel pater tuus natus est; nam domici- lium originis paternæ tribuit tibi quoque titulum origi- nis, etiamsi tempore na- tivitatis suæ pater in aliam Diœcesin domicilium transtu- lisset, ita teste Dian. *P. 4. Tr. 4. Res. 48.* declaravit Congrega- tio Cardinalium. Non tribuit autem hunc titulum domici- lium matris Barb. *Cit alleg. 4. n. 14.* Excipitur tamen filius illegitimus seu naturalis: talis enim

enim quoad originem sequitur ventrem, id est matrem, quia illegitimorum mater & consequenter hujus patria solet esse notior, quam patris Barb. Escob. Pal. Tr. 27. P. 5. similiter domicilium matris habetur pro tuo, quando paternū ignoratur Barb. l. c. n. 16. vel qui talis est, hoc est proprius Episcopus ratione domicilii, id est in cujus Diocesi domicilium fixisti animo perpetuò manendi; unde non sufficit ad tribuendum titulū domicilii, si quis loco quodam diu v. g. ultra decennium studiorum causā habitasset, animo revertendi in patriam, censetur autem quis animum habere manendi perpetuò, qui cogitat illic tam diu manere donec aliud quid sibi forte commodius aut cōducibilius eum inde avocet. Vel denique, qui talis est ratione beneficii, id est in cujus Diocesi aliquis beneficium ecclesiasticū possidet, tamen si alibi habitet, & bene-

Vel ratione domicilii, in cujus nimirum Diocesi domicilium fixisti animo perpetuò manendi,

Vel ratione beneficii, in cujus Diocesi beneficium obtinet.

beneficium non exigit illum Ordinem, quem petit beneficiatus Barb. de off. Ep alleg. 4 n 85. Quod si igitur in una Dicecesi es natus, in altera habes domicilium, in tertia beneficium, à quovis trium istorum Episcoporum potes ordines vel dimissorias accipere Laym. Lib. 5. Tr. 9 Cap 9 Dian. & alii comm. imò secundum Averf. & alios quosdam contra Barb. poteris ab uno eorum unum Ordinem suscipere, & alterum ab alio.

A quolibet horum potes accipere Ordines vel dimissorias, imò ab uno illorum unum, ab altero alterum Ordinem.

CAPVT X.

De Effectu Sacramenti Ordinis.

Assignatur effectus Sacramenti Ordinis.

Effectus Sacramenti Ordinis sunt sequentes: 1. Conferre gratiam habitualement ex opere operato. 2. Tribuere specialem potestatem & jus agendi aliquid circa S. Eucharistiam in Missæ Sacrificio, ut supra ostensum. 3. Imprimere animæ

animæ characterem spiritua-
 lem in signum collatæ pote-
 statis. 4. Conferre specialia
 auxilia vel potius jus ad hu-
 jusmodi auxilia, quibus ordi-
 natus juvetur, excitetur, ad
 sua munia spiritualia rite &
 decenter obeunda. Porro cha-
 racter sacramentalis, cujus hic
 fit mentio, est spiritualis quæ-
 dam qualitas animam exor-
 nans & perficiens, indelebili-
 ter eidem impressa, in perpe-
 tuum & semper duraturum
 signum collatæ spiritualis po-
 testatis. Vide à me dicta in
 compend. Doctrinæ Moralis,
 Tit. de Sacram. in genere, n. 6.
 Hæc autem qualitas in illis
 Ordinibus, in quibus duplex
 partialis adhibetur materia &
 forma, adeoque duplex con-
 fertur potestas v. g. in Sacer-
 dotio, potestas consecrandi &
 absolvendi, dicitur à Theo-
 logis extendi & perfici. De
 modo autem hujus extensio-
 nis inter ipsos controverti-
 tur, probabilius videtur esse,
 chara-

Explicatur
 quid sit
 Character.

46 *De Essent. Sacr. Ord.*

Et quomodo dicatur extendi in illis Ordinibus, in quibus duplex partialis adhibetur materia & forma.

characterem extendi per partialem aliquam qualitatem priori de novo additam, adeoque in illis Ordinibus, in quibus duplex partialis adhibetur materia & forma, duplicem quoque in earum applicatione conferri partialem characterem. Nam character confertur integrè quando confertur integrum Sacramentum, hoc autem fit integrum per utriusque materiae & formae applicationem; ac proinde applicatam partiali materiâ & formâ solum conferetur pars characteris, sive partialis character. Qui negant quatuor minores esse sacramenta, consequenter negabunt causari ab illis jam dictos effectus Sacramento Ordinis proprios. Vide supra dicta n. 1. ferè sub fin.

* * *
* * *
* * *

PARS